

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/67/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209552
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5312209552.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Ladislava Mejstříka navrhovateľky P. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. A. O., X. XXX, zastúpenej JUDr. Milanom Rojčekom, advokátom so sídlom W. X, N. proti odporcovi Q. O., nar. XX. X. XXXX, bytom O. A. O. XXXX, v konaní o zvýšenie výživného plnoletého dieťaťa, o odvolaní účastníkov proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 10P/94/2012-53 zo dňa 19. 3. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov odvolacieho konania
n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd s účinnosťou od 21. 9. 2012 zvýšil výživné, ktoré je odporca povinný platiť navrhovateľke zo sumy 39,83 Eur mesačne na sumu 90,- Eur mesačne so splatnosťou vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca k rukám navrhovateľky. Nedoplatok na výživnom splatný od 21. 9. 2012 do 31. 3. 2013, vrátane splatného výživného za mesiac marec 2013 v celkovej sume 317,74 Eur umožnil odporcovi splácať v splátkach, po 20,- Eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku návrh navrhovateľky zamietol. Týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 8C/145/2006-26 zo dňa 14. 6. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/298/2007 zo dňa 8. 11. 2007 vo výroku o bežnom výživnom na navrhovateľku. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľka je v aktuálnom akademickom roku 2012/2013 študentkou 3. ročníka denného vysokoškolského štúdia na UMB v Banskej Bystrici s tým, že od roku 2010, 2011 študuje študijný program systémová ekológia a synekológia. Podľa evidencie Sociálnej poisťovne v obdobiach od apríla do júla 2010, od augusta do septembra 2010 a od októbra do decembra 2010 pracovala ako študentka u rôznych zamestnávateľov. Na úhradu zvýšených nákladov spojených so štúdiom si v roku 2010 vzala študentskú pôžičku 3 000,- Eur prostredníctvom Slovenskej sporiteľne, a.s., ktorú spláca po 47,29 Eur mesačne. Odporca je zamestnaný ako murár u zamestnávateľa Jozef Strapáč, s.r.o. so sídlom v Ostrave - Kunčice. Prácu vykonáva v týždňových turnusoch na pracovné zmeny v areáli oceliarskeho závodu pri oprave murovaných pecí. Podľa predložených potvrdení zamestnávateľa v januári 2013 zarobil 435,61 Eur netto, vo februári 2013 448,10 Eur, ubytovanie mu zabezpečuje zamestnávateľ bezplatne. Ostatné náklady si hradia zamestnanci. So svojou rodinou býva vo vlastnom trojizbovom byte. Jeho manželka U. O. je od 1. 3. 2011 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Dosiaľ jej nebolo sprostredkované žiadne zamestnanie. Naposledy bolo

výživné upravené rozsudkom Okresného súdu Čadca č.k. 8C/145/2006-26 zo dňa 14. 6. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/298/2007 zo dňa 8. 11. 2007. Podstatnú zmenu pomerov súd konštatoval predovšetkým na strane navrhovateľky ako oprávnenej. Už okrem zmieneného všeobecného podstatného zvýšenia životných nákladov za obdobie viac ako 5 rokov od poslednej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti je ďalšie zvýšenie výživného v prípade navrhovateľky ovplyvnené pokračovaním v dennom štúdiu na vysokej škole, o čom svedčí štruktúra a výška osvedčených výdavkov na výživu navrhovateľky. Tiež prihliadal na dospelý vek oprávnenej navrhovateľky a jej schopnosť vlastnou prácou si čiastočne zabezpečiť pravidelný príjem, potrebný na úhradu svojich opodstatnených a iných výdavkov. K podstatnej zmene došlo i na strane matky navrhovateľky, ktorá má vyšší príjem zo živnosti, ktorý je však v značnej miere konzumovaný spomenutými zvýšenými výdavkami na výživu navrhovateľky. U odporcu od posledného rozhodnutia došlo tiež k zvýšeniu príjmov zo zamestnania, pričom tiež odporca osvedčil zvýšené výdavky na výživu svojich dvoch maloletých detí z druhého manželstva, z ktorých starší syn začal študovať na strednej škole a dcéra končí základnú školu. Zohľadniac všetky skutočnosti jednotlivo, ako i vo vzájomných súvislostiach potom okresný súd ustálil, že došlo k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje aj zvýšenie výživného a toto ustálil na sumu 90,- Eur mesačne. Zároveň rozhodol o zameškanom výživnom. V zostávajúcej časti návrh navrhovateľky zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa pomeru úspechu a neúspechu účastníkov v spore

(§ 142 ods. 2 O.s.p.)

Navrhovateľka v podanom odvolaní nesúhlasila s rozhodnutím okresného súdu o nepriznaní trov prvostupňového konania s tým, že v tomto smere je rozhodnutie okresného súdu nepreskúmateľné. Poukazovala, že pri rozhodnutí o trovách konania v zmysle § 142 O.s.p. platia dve základné zásady, t.j. že sa hradia len trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva a že sa právo na náhradu trov konania riadi mierou procesného úspechu. Ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok konania. Účastníkovi konania v zmysle tohto zákonného ustanovenia prizná súd plnú náhradu trov konania, hoci mal vo veci čiastočný úspech, ak účastník mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Zastala názor, že v danom prípade mal súd postupovať podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a priznať jej plnú náhradu trov konania, nakoľko rozhodnutie o zvýšení výživného záviselo úplne od úvahy súdu, súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, pričom mal pri rozhodnutí prihliadať na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a na ich postoj v konaní. Poukazovala, že o výške výživného naposledy bolo rozhodované pred 6 rokmi. Odporca platil na navrhovateľku výživné 39,83 Eur, nikdy jej neprispieval inou sumou, ani vecnými darmi. Vo vyjadrení žiadal návrh navrhovateľky zamietnuť a svoj záujem o svoju dcéru odôvodnil iba tým, že jej pravidelne posielal výživné. Poukazovala, že odporca má dostatok finančných prostriedkov, je vlastníkom bytu. Navyiac mu jej matka má vyplatiť 20 750,- Eur za spoluvlastnícky podiel, pričom súd odporcu zvýhodnil tým, keď jej nepriznal trovy konania, ktoré jednoznačne a preukázateľne zaviniel. Ďalej namietala, že okresný súd nezohľadnil, že bude odporcovi vyplatená suma 20 750,- Eur zo strany matky navrhovateľky na vyrovnanie spoluvlastníckeho podielu. Má teda dostatok finančných prostriedkov, aby platil výživné na svoju dcéru v oveľa vyššej sume ako stanovil okresný súd. Poukazovala, že životná úroveň všetkých detí má byť rovnaká, nesmie byť niektoré z detí zvýhodnené, čo sa stalo, keď navrhovateľka je oproti deťom odporcu znevýhodnená. Odporca získa majetkový prospech výlučne z prostriedkov matky navrhovateľky, ktorá na zaplatenie týchto súm si musí zobrať ďalší úver, ktorého splácanie bude mať podstatný vplyv na zníženie životnej úrovne samotnej navrhovateľky. Poukazovala, že výška výživného, tak ako ju určil otcovi súd, sa rovná sume životného minima na nezaopatrené plnoleté dieťa, pričom suma 90,- Eur je minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou už nastáva stav hmotnej núdze. Súd bez riadneho zistenia skutkového stavu a zdôvodnenia preniesol takmer celú vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke, ako je platenie všetkých nákladov, výlučne ako vždy na matku navrhovateľky, ktorú otec opustil, zanechal ju bez akýchkoľvek finančných prostriedkov, sama výlučne splácala a spláca všetky pôžičky, úvery a teraz jej pribudne ešte i vyplatenie sumy 20 750,- Eur. Žiadala preto rozsudok okresného súdu zmeniť, uložiť odporcovi povinnosť platiť jej výživné v sume 150,- Eur mesačne a tomu zodpovedajúci nedoplatok, nahradiť ňou uplatnené trovy konania.

Proti rozsudku okresného súdu doručil odvolanie odporca. Poukazoval, že navrhovateľka je študentkou denného bakalárskeho štúdia v 3. ročníku. V roku 2010 mala prerušené štúdium. Súd nezisťoval dôvod prerušenia štúdia, ani to, či pred nástupom na denné bakalárske štúdium nezískala navrhovateľka schopnosť sama sa živiť. Má 26 rokov a podľa toho ako sa správa bude stále prestupovať na nejaký iný odbor štúdia a jeho vyživovacia povinnosť bude trvať donekonečna. Konanie navrhovateľky podporované jej matkou je podľa neho účelovým konaním, najmä v súvislosti s podaním návrhu na zvýšenie výživného, ktorý nadväzuje z časového hľadiska na konanie vedené na Okresnom súde v Čadci, v ktorom bola matka navrhovateľky zaviazaná k povinnosti vyplatiť ho po desiatich rokoch trvajúcim spore z rodinného domu, ktorý bol spoločným a ktorý začali stavať za trvania manželstva. Pokiaľ súd konštatoval, že navrhovateľka je výživou odkázaná na neho, nebral do úvahy jeho schopnosti, možnosti prispievať výživné v primeranej výške k jeho finančným možnostiam. Súd nesprávne prihliadal na výdavky navrhovateľky, ktoré neskutočne nadsadila, pričom u iných študentov na tej istej fakulte ako študuje navrhovateľka ich výdavky nie sú ani polovicou výdavkov, ktoré ona tvrdila. Taktiež poukazoval, že matka navrhovateľky pracuje ako opatrovateľka v Rakúsku, má vysoké príjmy. Sám advokát navrhovateľky uvádzal až 800,- Eur mesačne, ubytovanie, stravu má zadarmo, dostáva od svojho zamestnávateľa príplatok. Okresný súd nesprávne vyčíslil zárobok matky za rok 2012, ktorý vydělil počtom 12 mesiacov. Matka navrhovateľky však od januára do marca 2012 pracovala na Slovensku, aj z toho mala príjem. Má majetok, ktorý súd nezisťoval. Tiež nezohľadňoval správne výdavky matky navrhovateľky, keď nezobral do úvahy, že v spoločnej domácnosti býva aj jej matka, ktorá sa taktiež na výdavkoch v súvislosti s vedením domácnosti a údržbou domu podieľa, že matka poberá na navrhovateľku prídavok v Rakúsku, ktorý je nepomerne vyšší ako na Slovensku, pričom on sám nemá mimo príjmu od zamestnávateľa žiaden iný príjem, má výdavky na maloleté deti, syn je na strednej škole, dcéra končí základnú školu, matka nepracuje, je dlhodobo nezamestnaná a je výživou odkázaná na neho. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a návrh navrhovateľky zamietol.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. rozhodol spôsobom, uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia.

Po preskúmaní veci krajský súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil i správny právny záver. Svoje rozhodnutie napokon náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

V danom prípade došlo preukázateľne k zmene pomerov na strane navrhovateľky, ktorá je podstatne staršia, vyspelejšia, dokonca ide o dospelú mladú ženu, ktorá študuje na vysokej škole, a teda výdavky na uspokojenie jej odôvodnených potrieb neustále vzrastajú. Pokiaľ i odporca ako otec navrhovateľky namietal, že táto neustále prestupuje z jedného odboru na druhý, má 26 rokov, a teda odmieta platiť výživné na jej osobu, je potrebné uviesť, že navrhovateľka má 24 rokov v čase rozhodnutie tak okresného, ako i odvolacieho súdu a zhrádko bude mať 25 rokov. Pri rozhodovaní bolo potrebné zohľadňovať jej vek v čase rozhodovania súdov. Pokiaľ i mala prerušené štúdium, nebolo preukázané, že by nadobudla schopnosť sama sa živiť, nakoľko sa neustále štúdiom pripravuje na svoje budúce povolanie a nebolo preukázané ani podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne, že by bola zamestnaná trvalo a u jedného zamestnávateľa v jednom pracovnom pomere, ale pracovala iba na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Navyiac, na úhradu zvýšených nákladov spojených so štúdiom si v roku 2010 vzala študentskú pôžičku, ktorú neustále spláca.

V podaných odvolaniach navrhovateľka vytýkala okresnému súdu, že nezohľadnil skutočnosť, že matka navrhovateľky podľa rozhodnutí súdov je povinná vyplatiť odporcovi na vyrovnanie jeho spoluvlastníckeho podielu sumu 20 750,- Eur v dvoch splátkach, že neplnil vyživovaciu povinnosť v primeranej výške, i napriek tomu, že neustále sa jej vek zvyšoval a k tomu úmerne rástli jej potreby, mala za to, že okresný súd zvýhodnil odporcu tým, že mu neuložil ani povinnosť nahradiť jej trovy konania, na druhej strane odporca poukazoval na pomery na strane navrhovateľky, matky navrhovateľky, na to, že on sám zo svojho príjmu musí vyživovať nielen svoje dve maloleté deti, ale i manželku, ktorá je dlhodobo nezamestnaná, mal za to, že navrhovateľka s matkou žijú nad pomery a zvýšenie výživného

považoval iba za účelové konanie, vyvolané v súvislosti s iným konaním, ktoré sa viedlo na okresnom súde a v ktorom došlo k jeho finančnému vyrovnaniu za spoluvlastnícky podiel z rodinného domu, ktorý začali stavať s matkou navrhovateľky. Poukazoval na to, že matka navrhovateľky pracuje v Rakúsku, kde dosahuje zvýšený príjem, taktiež tam poberá prídavky na navrhovateľku a podobne.

K námietkam oboch účastníkov krajský súd považoval za potrebné uviesť, že pokiaľ došlo k finančnému vyporiadaniu odporcu za spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome, ktorý nadobudol spoločne s matkou navrhovateľky, nejedná sa o novú majetkovú hodnotu, ktorú získal, ale jedná sa o majetkovú hodnotu, ktorá tu už bola v čase predchádzajúcich rozhodnutí a ktorá sa iba pretransformovala z materiálnej podoby na finančnú. V danom prípade nedošlo zo strany matky navrhovateľky k obohateniu odporcu, ale iba k vyrovnaniu jeho podielu, ktorý tu už v čase predchádzajúcich rozhodnutí existoval, bol a ktorý nemožno ani v súčasnosti zohľadňovať.

Pokiaľ odporca na druhej strane poukazuje na príjem matky navrhovateľky, na jej možnosti, tu je potrebné uviesť, že pre ustálenie výšky výživného sú rozhodujúcimi atribútmi odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Príjem matky navrhovateľky, tak ako príjem manželky odporcu, sa berú do úvahy informatívne, nie sú pre rozhodnutie tak významného a zásadného charakteru, že by mohli ovplyvniť samotné rozhodnutie o výške výživného.

Otec ako rodič má zo zákona vyplývajúcu vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k navrhovateľke ako k svojmu dieťaťu. V žiadnom prípade nemôže túto svoju vyživovaciu povinnosť presúvať na plecia matky navrhovateľky len z toho dôvodu, že má novú rodinu a nežije s navrhovateľkou v spoločnej domácnosti. Ani tým, že matka navrhovateľky dosahuje vyšší príjem ako on, ani tým ho nie je možné zbaviť vyživovacej povinnosti, nakoľko táto trvá až do času, kým navrhovateľka nebude schopná sama sa živiť a svojím vlastným príjmom si hradiť svoje vlastné odôvodnené potreby.

Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd dostatočne citlivým spôsobom skúmal schopnosti, možnosti, majetkové pomery odporcu, pričom prihliadal i na vek navrhovateľky a možnosti navrhovateľky zvýšené výdavky uspokojovať i vlastným príjmom. Práve v nadväznosti na tieto skutočnosti ustálil sumu zvýšeného výživného na 90,- Eur, ktorá sa vzhľadom na vek navrhovateľky a skutočnosť, že študuje na vysokej škole, odôvodnene navrhovateľke javí ako suma minimálna, absolútne neschopná pokryť všetky jej odôvodnené potreby. K tejto sume okresný súd dospel tým, že zohľadnil momentálny príjem odporcu, skutočnosť, že jeho manželka je dlhodobo nezamestnaná a že vyživuje mimo navrhovateľky ďalšie dve nezaopatrované maloleté deti, ktoré na rozdiel od navrhovateľky nie sú schopné si vlastnou prácou privyrábať.

Preto zohľadniac všetky skutočnosti, ktoré vyšli v prejednávanej veci najavo tak jednotlivo, ako i vo vzájomných súvislostiach, i odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade ustálená výška výživného 90,- Eur mesačne, i keď sa z pohľadu navrhovateľky javí minimálnou, je pre odporcu dostatočnou záťažou a rozsudok okresného súdu ako správny potvrdil. Suma zvýšeného výživného dostatočným spôsobom zohľadňovala skutkové zistenia, ktoré vyšli z vykonaného dokazovania najavo a predstavovala rozumný kompromis medzi požiadavkami navrhovateľky a možnosťami a schopnosťami odporcu.

Výška zameškaného výživného osobitne zo strany účastníkov namietaná nebola, a pokiaľ navrhovateľka nesúhlasila s postupom okresného súdu pri rozhodnutí o náhrade trov prvostupňového konania s tým, že podľa nej mal postupovať podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a priznať jej plnú náhradu trov konania, nakoľko rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, ani odvolací súd sa s jej námietkami nestotožnil a zastal názor, že okresný súd správne aplikoval ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a rozhodol podľa pomeru úspechu a neúspechu účastníkov v spore.

Je potrebné uviesť, že úvaha súdu o výške výživného nie je svojvoľnou, ale vychádza priamo zo zákonnej úpravy, ktorá určuje atribúty rozhodné pre určenie výšky výživného, ktorými sú odôvodnené potreby dieťaťa a schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného rodiča. Teda úvaha súdu je tu priamo zákonom vymedzená kritériami, ktorými sa súd musí pri rozhodovaní riadiť. Nejedná sa o voľnú úvahu, ale úvahu, ktorá pramení zo skutkových zistení o potrebách dieťaťa a možnostiach, schopnostiach

povinného rodiča. V nadväznosti na uvedené sa krajský súd preto plne stotožnil s postupom okresného súdu, pokiaľ aplikoval ním poukazovaný právny predpis.

Naviac, v odvolacom konaní nebol úspešný ani jeden z účastníkov, a preto ani jednému z účastníkov právo na náhradu trov odvolacieho konania nevzniklo.

V nadväznosti na uvedené potom krajský súd stotožniac sa s odôvodnením rozhodnutia zo strany okresného súdu, jeho rozhodnutie ako správne, podľa § 219 O.s.p. potvrdil s tým, že ani v podanom odvolaní ani jeden z účastníkov neuviedol také skutočnosti, ktoré by neboli zohľadňované už okresným súdom, resp. na ktoré by okresný súd nedal odpoveď.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e** j e .